

мають високий потенціал урожайності та не поступаються гібридам іноземної селекції, а за зручністю в насінництві, стійкістю щодо несприятливих умов довкілля деякі й перевищують їх. За нинішніх умов має велике значення і вартість насіння, яка у вітчизняних гібридів є значно нижчою і задовольняє покупця. Під час вибору гібрида виробничник має дати собі чітку відповідь на два конкретних питання: чи придатний гібрид для вирощування в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах, та чи забезпечить він очікувану урожайність за використання в господарстві технології вирощування?

Вирощування в господарстві певного набору гібридів різних груп стиглості дає змогу сіяти і збирати урожай в оптимальні строки, раціонально використовувати збиральну техніку, поліпшувати якість зеленої маси та силосу.

Всього в Державному реєстрі сортів рослин України на 2014 р. зареєстровано 21 гібрид кукурудзи, що створені у відділі генетичного поліпшення рослин ІФРГ НАН України. Кращі з них за своїм генетичним потенціалом, адаптивними і технологічними властивостями відповідають європейським стандартам. Результати державного випробування

свідчать про високий потенціал врожайності зерна гібридів кукурудзи селекції Інституту фізіології рослин і генетики НАН України. Їх впровадження у виробництво сприятиме нарощуванню збору зерна та зміцненню кормової бази.

Якщо зважити на те, що від насіння залежить 50% врожаю, доводиться лише дивуватися, чому виробничники не квапляться скористатися досягненням вітчизняних селекціонерів. Досвід передових господарств у різних зонах показує, що в Україні посівні площі під кукурудзою найближчим часом збільшуватимуться, а сама вона й надалі залишатиметься однією з найприбутковіших культур. Адже загалом у світі вона захоплює все більше місця під сонцем. Згідно з прогнозами FAO, площі під цією культурою розширюватимуться, витісняючи інші зернові.

Аналіз гібридного складу кукурудзи в Україні, на жаль, свідчить про те, що надто повільне поширення у виробництві нових гібридів української селекції. Головними причинами є недостатність вивчення нових гібридів та проблеми одержання якісного гібридного насіння, що обмежують можливість їх широкого виробничого використання. На жаль, гібрид ще не став у наших ви-

робників головним фактором підвищення урожайності кукурудзи, бо сільське господарство України генетичний потенціал гібридів кукурудзи використовує лише на третину. Забуваємо, що економія на насінні та селекції навряд чи дасть змогу Україні стати провідним експортером зерна в Європі.

Оригінатори Інституту фізіології рослин і генетики НАН України та Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція ННЦ «Інститут землеробства НААН» відпрацьовують ланки первинного насінництва, організують співпрацю з колективними та фермерськими господарствами з надією на відродження тваринництва і широкомасштабне впровадження нових гібридів кукурудзи у виробництво.

Контактні телефони:

**098-266-65-20, 04733-4-43-43 —
Блащук Михайло Іванович,**

**093-774-33-61, 098-996-91-98,
04733-4-43-43 —
Литус Микола Володимирович,**

**067-365-55-78 —
Гаврилюк Віктор Миколайович**

ЯК ВБЕРЕГТИСЯ ВІД ПІДРОБКИ

Підrobка насіння в Україні стала звичайним явищем, особливо в роки дефіциту та ажіотажу (популярності) на окремі гібриди. Зазвичай підробляють відомі бренди та продукти, що користуються попитом споживачів і не потребують додаткової реклами. Таким чином, частіше всього підробляють відомі торгові марки. Дуже поширені підробки насіння кукурудзи та соняшнику гібридів, які користуються у сільськогосподарських підприємств та фермерів великим попитом. Зазвичай такі гібриди в дефіциті і рідко зустрічаються в залишках від минулих років у великих об'ємах.

Кожен фермер хоче одержати максимальний прибуток. Але кожен гібрид має свою специфіку виробництва і біологічні особливості. Саме

цей факт інколи не враховується, тому виробники зазнають втрат.

Іншою причиною недоодержання врожаю може стати підробка. Наприклад, господарство придбало у сумнівного дистриб'ютора або з автомобіля, що прибув у населений пункт, гібрид, стійкий до Євро-Лайтнінга, висіяв і обробив оригінальним препаратом Євро-Лайтнінг, а через деякий час бачить, що рослини соняшнику пригнічені або загинули. Причина такої ситуації — насіння гібриду було підробкою і нестійким до Євро-Лайтнінга.

Ще один приклад — придбано насіння сумнівного походження гібриду соняшнику, наприклад Тунка, що характеризується стійкістю проти вовчка рас А-Г. В період вегетації

соняшник сильно уразився вовчком і врожай втрачено повністю.

Слід зазначити, що підробка була зроблена на високому рівні. Упаковка візуально нічим не відрізнялася від оригінальної. Насіння було відкаліброване і якісно здійснене фарбування. Сумніву піддавалась компанія, яка реалізувала насіння, та його ціна, але господарство ризикнуло і мало лише збитки.

Як уникнути підробок?

Перш за все рекомендую купувати насіння в офіційного дистриб'ютора. Інформацію про дистриб'юторські компанії, які можуть запропонувати оригінальне насіння, можна одержати в офіційному представництві компанії або у регіональних представників компанії.

Насіннєві компанії кожного року впроваджують більш досконалі системи захисту від підробок. Зокрема друкують QR- та штрих-коди, які можна зчитати смартфоном зі встановленим програмним забезпеченням для зчитування (до речі, воно є безкоштовним). Клеять на мішках голограми і т. ін. Слід зауважити, що все насіння, яке реалізується на території України, відповідає українському законодавству з насінництва, зокрема правилам тарування та маркування і нормам сортових та посівних якостей. Ці правила та норми прописані в державних стандартах на конкретну культуру.

На фото 1 наведено один із прикладів підробки упаковки у 2014 році.

ПОРАДИ, ЯКИХ СЛІД ДОТРИМУВАТИСЬ, ЩОБ УНИКНУТИ КУПІВЛІ ПІДРОБЛЕНОГО НАСІННЯ КОМПАНІЇ ЛІМАГРЕЙН

- Купуйте насіння Лімагрейн у офіційних дистриб'юторів. Їх список ви можете знайти на сайті або дізнатись у регіональних представників чи зателефонувавши до офісу «Лімагрейн Україна».

- Вимагайте сертифікат на насіння й обов'язково перевіряйте відповідність інформації у сертифікаті та на синій етикетці на мішку. Номер партії та країна виробництва насіння мають бути однакові. Не слід довіряти незавіренним копіям сертифікатів. У разі підозри на підробку зверніться до представництва компанії у ТОВ «Лімагрейн Україна», повідомивши назву гібрида, країну походження й обов'язково номер партії, за яким можна ідентифікувати насіння, та у кого придбали.

- Звертайте увагу на упаковку насіння. З 2010 року введена нова упаковка насіння Лімагрейн (фото 2).

- До мішка кріпиться синя етикетка. Цю етикетку рекомендуємо зберігати, оскільки на ній наноситься інформація, що допоможе вам переконатись у справжності насіння: вид культури, назва сорту чи гібриду, країна виробництва, маса або заявлена кількість насінин у мішку, номер партії (фото 3).

НОВИЙ ЗАХИСТ ВІД ПІДРОБОК НАСІННЯ ЛІМАГРЕЙН — QR-КОД

У сезоні 2011—2012 компанія Лімагрейн ввела новий захист від підробки мішків з насінням — це QR-код.

Оригінал напису назви гібриду (ЛГ 55.50)

Фото 1. Приклад підробки упаковки у 2014 р.

Різні кольорові коди для кожного виду культур

Фото 2. Нова упаковка насіння Лімагрейн

Фото 3. Синя етикетка, що кріпиться до мішка

Фото 4. Новий захист від підробки мішків з насінням — QR-код

QR-код (фото 4) є новою версією штрихкоду. Аббревіатура QR (quick response) перекладається з англійської як «швидка відповідь». Основна перевага QR-коду — легке розпізнавання скануючим обладнанням (у тому числі і фотокамерою мобільного телефону), що надає широкі можливості. Ця технологія може бути корисною і в сільському гос-

подарстві. Лімагрейн — новатор у цьому. QR-код дає змогу максимально швидко отримати відповідь від компанії Лімагрейн — оригінальний мішок чи ні.

Що необхідно, щоб прочитати QR-код?

Потрібно — смартфон з налаштованим доступом до мережі Інтернет та спеціальне програмне забезпечення (в багатьох смартфонах воно вже встановлене або його можна безкоштовно завантажити з Інтернету).

Як його використовувати?

Візьміть мішок з насінням Лімагрейн, знайдіть на ньому код (фото 5). Візьміть ваш смартфон,

Фото 5. Мішок з насінням

відкрийте відповідну програму для зчитування та відскануйте QR-код («сфотографуйте») (фото 6). На екрані

Фото 6. Фотографування QR-коду

ні телефону з'явиться посилання на сайт відділу контролю за якістю Limagrain Europe. Ви можете також з вашого комп'ютера відвідати сайт <http://www.quality.lgseeds-europe.com/> і там заповнити анкету. З вами зв'яжуться представники компанії. Також на сайті можна ознайомитись з додатковою інформацією про виробництво та якість насіння Лімагрейн.

В.М. КУЗЬМИЧ,
продукт-менеджер, «Лімагрейн Україна»